

Mevrouw SOMMERIJNS wenst voor haar uiteenzetting over het onderwerp de indeling van het advies nr. 2.173 aan te houden: elementen over het eventuele toepassingsgebied van een regeling, over de concrete inhoud van de regeling en over de inwerkingtreding ervan.

Wat het toepassingsgebied betreft, dienen volgens de spreker, vanuit een invalshoek van gelijkheid, vergelijkbare samenlevingsvormen op dezelfde wijze te worden behandeld. Dit betekent dat het huwelijk (ongeacht het huwelijksvermogensstelsel) en de wettelijke samenlevingsvormen op dezelfde wijze behandeld dienen te worden. De spreker is van oordeel dat de feitelijke samenlevingsvormen apart kunnen worden gehouden, omdat de partners in deze situatie zelf naar buiten toe niet erkennen dat er aan hun feitelijke situatie bepaalde juridische gevolgen verbonden dienen te worden.

De spreker is van oordeel dat een wettelijke regeling voor deze maatschappelijke problematiek aangewezen zou zijn en, net als de heer ROELS, is zij van oordeel dat ook in een opt-out-mogelijkheid dient te worden voorzien, zodat zij die dit wensen (en hierover geïnformeerd worden) een andere keuze kunnen maken voor hun specifieke situatie. Ook in het huwelijksvermogensrecht bestaat zo'n opt-out. De spreker meent dat er een informatieplicht ter zake zou dienen te zijn voor de notarissen, de rechtbanken en de burgerlijke stand, naargelang de situatie, zowel bij het aangaan als het beëindigen van de samenlevingsvorm.

Wat verder het toepassingsgebied betreft is de spreker van oordeel dat als – in lijn met de huidige rechtspraak – aanvullende pensioenen als inkomen uit arbeid worden beschouwd en verdeeld dus dienen te worden, dit moet gelden voor alle types van aanvullende pensioenen. Zij meent dat dezelfde regeling ook zou moeten gelden voor de wettelijke pensioenen, die ook verbonden zijn met het presteren van arbeid. Indien de doelstelling van de regeling is om de partners het inkomen dat zij voorzien hadden voor na hun pensioenleeftijd, te laten behouden (in functie van de duur van hun relatie), dan dient opgemerkt te worden dat ook het wettelijk pensioen van de partner deel uitmaakt van het inkomen dat men dacht te hebben. De spreker is van oordeel dat deze kwestie dus het voorwerp moet uitmaken van een ruimer maatschappelijk debat, waarin ook een oplossing voor de wettelijke pensioenen aan bod komt. In dit kader is het beschikbaar zijn van informatie over de wettelijke en de aanvullende pensioenen dus van groot belang.

Wat de concrete uitwerking van een regeling betreft, sluit de spreker zich aan bij wat eerder door de heer ROELS werd gesteld, namelijk dat een inventaris van de verschillende vragen wordt opgemaakt. Hoe deze opgelost dienen te worden, maakt evenwel deel uit van het politiek debat.

De spreker wenst evenwel op te merken dat indien de doelstelling van een eventuele regeling zou zijn om een pensioen te voorzien voor een ex-partner, men één van de theoretische mogelijkheden voor de oplossing uitsluit. Het Grondwettelijk Hof heeft immers gesteld dat het aanvullend pensioen verdeeld moet worden, maar niet hoe dit in zijn werk moet gaan.

Een van de theoretische mogelijkheden is immers dat het aanvullend (en wettelijk) pensioen wordt opgenomen in de boedel bij een echtscheiding en dat de verdeling louter materieel gebeurt. Dit betekent dat een aanvullend pensioen kan behouden blijven voor de aangeslotene indien er in ruil een roerend of onroerend goed tegenover wordt geplaatst. Dit is bovendien de eenvoudigste oplossing: de aangeslotene wijzigt niet, er zijn geen nieuwe parameters nodig, de inrichter heeft geen bijkomende verplichtingen, er zijn geen privacykwesties ...

Wordt daarentegen vastgehouden aan de doelstelling om een pensioen te voorzien voor de ex-partner, dan is het nodig dat bij de echtscheiding of later een effectieve verdeling van het pensioenbedrag gebeurt. De spreker stelt dat voor deze situatie de inventaris van de problemen en hun oplossingen heel belangrijk is. De pensioeninstellingen en de inrichters dienen heel goed te weten hoe ze dit moeten doen. De ex-partner krijgt een soort van individuele pensioenrekening "bis". De spreker pleit er wel voor dat aan de derden (pensioeninstellingen en de inrichters) geen andere bijkomende verplichtingen dan het beheer van deze bis-rekeningen zouden worden opgelegd (dus geen rendementsgarantie). Er moet ook aan worden gedacht dat zo'n rekening door de ex-partner eventueel bij een andere pensioeninstelling kan worden ondergebracht, gebruik makend van de bestaande uittredingstechniek.

De spreker wil ten slotte nog aangeven dat het ook mogelijk zou zijn om zo'n bis-rekeningen allemaal samen onder te brengen bij een soort van nationaal pensioenfonds, zoals dit ook in andere landen bestaat. Door het volume dat zo gecreëerd wordt, kunnen de kleine bedragen eventueel wel betere investeringsvoorwaarden genieten.